

ฉบับพิเศษ หน้า ๕

เล่ม ๗๔ ตอนที่ ๑๐๖ ราชกิจจานุเบกษา ๑๒ ธันวาคม ๒๕๐๐

พระราชบัญญัติ

จัดระเบียบป้องกันราชอาณาจักร

พ.ศ. ๒๕๐๐

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๐๐

เป็นปีที่ ๑๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มี
พระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบป้องกันราชอาณาจักร

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรดังต่อไปนี้

ฉบับพิเศษ หน้า ๖

เล่ม ๗๔ ตอนที่ ๑๐๖ ราชกิจจานุเบกษา ๑๒ ธันวาคม ๒๕๐๐

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติ^๕นี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติจัดระเบียบป้องกันราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๐๐”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัติ^๕นี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

- (๑) พระราชบัญญัติจัดระเบียบป้องกันราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๔๘๐
- (๒) พระราชบัญญัติจัดระเบียบป้องกันราชอาณาจักร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๘๕
- (๓) พระราชบัญญัติจัดระเบียบป้องกันราชอาณาจักร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๘๖
- (๔) พระราชบัญญัติจัดระเบียบป้องกันราชอาณาจักร (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๔๘๘
- (๕) พระราชบัญญัติจัดระเบียบป้องกันราชอาณาจักร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๐๐

ในกรณีที่มีบทกฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่น^๕ ขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัติ^๕นี้ ให้ใช้พระราชบัญญัติ^๕นี้บังคับแทน

ฉบับพิเศษ หน้า ๗

เล่ม ๗๔ ตอนที่ ๑๐๖ ราชกิจจานุเบกษา ๑๒ ธันวาคม ๒๕๐๐

มาตรา ๔ กระทรวงกลาโหม มีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันราชอาณาจักร โดยจัดให้มีกำลังทหารไว้เพื่อรักษาเอกราชและประโยชน์แห่งประเทศชาติ

การใช้กำลังทหารเพื่อปฏิบัติการตามความในวรรคแรก ให้เป็นไปตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด

ราชการกระทรวงกลาโหมให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ และระเบียบแบบแผน

มาตรา ๕ กระทรวงกลาโหม อาจตั้งคณะกรรมการอนุกรรมการ หรือบุคคลใดเพื่อกระทำการหรือพิจารณาหรือสอบสวนกรณีใด ๆ เกี่ยวกับการป้องกันราชอาณาจักรแล้วรายงานต่อกระทรวงกลาโหมได้

มาตรา ๖ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบราชการกระทรวงกลาโหม

ในกรณีที่รัฐมนตรีช่วยว่าการหรือรัฐมนตรีสั่งราชการสั่งหรือการปฏิบัติราชการของรัฐมนตรีช่วยว่าการหรือรัฐมนตรีสั่งราชการ ให้เป็นไปตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด

อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การให้อนุมัติ หรือการปฏิบัติราชการประจำที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมจะพึง

ฉบับพิเศษ หน้า ๘

เล่ม ๗๔ ตอนที่ ๑๐๖ ราชกิจจานุเบกษา ๑๒ ธันวาคม ๒๕๐๐

ปฏิบัติ หรือดำเนินการตามกฎหมายใด ๆ จะมอบอำนาจโดย
ทำเป็นหนังสือให้ปลัดกระทรวงกลาโหมทำการแทน ในนาม
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมก็ได้

มาตรา ๗ พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งผู้บัญชาการทหาร
สูงสุด รองผู้บัญชาการทหารสูงสุด และแม่ทัพได้ตามความ
จำเป็น

เมื่อได้แต่งตั้งผู้บัญชาการทหารสูงสุดขึ้น ให้ผู้บัญชาการ
ทหารสูงสุด เป็นผู้บังคับบัญชาเสนาธิการกลาโหม ผู้บัญชาการ
ทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศและ
แม่ทัพด้วย

อำนาจและหน้าที่ของผู้บัญชาการทหารสูงสุด รองผู้
บัญชาการทหารสูงสุด และแม่ทัพ ให้เป็นไปตามที่กระทรวง
กลาโหมกำหนด

มาตรา ๘ ในตำแหน่งประจำใด ๆ ให้ผู้รักษาราชการ ผู้
รักษาราชการแทนหรือผู้ทำการแทนมีอำนาจหน้าที่ตามตำแหน่ง
ที่รักษาราชการ รักษาราชการแทน หรือทำการแทนนั้น ๆ

มาตรา ๙ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมรักษาการ
ตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อ
ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ฉบับพิเศษ หน้า ๕

เล่ม ๗๔ ตอนที่ ๑๐๖ ราชกิจจานุเบกษา ๑๒ ธันวาคม ๒๕๐๐

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว
ให้ใช้บังคับได้

ภาค ๑

ในเวลาปกติ

มาตรา ๑๐ ให้แบ่งส่วนราชการกระทรวงกลาโหม ดังนี้

- (๑) สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี
- (๒) สำนักงานปลัดกระทรวง
- (๓) กรมเสนาธิการกลาโหม
- (๔) กองทัพบก
- (๕) กองทัพเรือ
- (๖) กองทัพอากาศ

มาตรา ๑๑ สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี มีหน้าที่เกี่ยวกับราชการทางการเมือง มีเลขาธิการรัฐมนตรีเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

มาตรา ๑๒ สำนักงานปลัดกระทรวง มีหน้าที่เกี่ยวกับราชการประจำทั่วไปของกระทรวง มีปลัดกระทรวงเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๐

เล่ม ๗๔ ตอนที่ ๑๐๖ ราชกิจจานุเบกษา ๑๒ ธันวาคม ๒๕๐๐

นอกจากนี้สำนักงานปลัดกระทรวง มีหน้าที่เกี่ยวกับ
ราชการส่วนหนึ่งส่วนใดของกระทรวง ซึ่งมีได้แยกให้เป็น
หน้าที่ของส่วนราชการอื่นอีกด้วย

มาตรา ๑๓ กรมเสนาธิการกลาโหม มีหน้าที่เตรียม
แผนการป้องกันราชอาณาจักร ประสานแผนการใช้กำลังกองทัพ
และสรรพกำลังอื่นๆ มีเสนาธิการกลาโหมเป็นผู้บังคับบัญชา
รับผิดชอบ

เมื่อได้แต่งตั้งผู้บัญชาการทหารสูงสุดขึ้น ให้กรมเสนา
ธิการกลาโหมทำหน้าที่ส่วนบัญชาการของผู้บัญชาการทหารสูง
สุดด้วย

มาตรา ๑๔ กองทัพบก มีหน้าที่เตรียมกำลังกองทัพบก
และป้องกันราชอาณาจักร มีผู้บัญชาการทหารบกเป็นผู้บังคับ
บัญชารับผิดชอบ

มาตรา ๑๕ กองทัพเรือ มีหน้าที่เตรียมกำลังกองทัพเรือ
และป้องกันราชอาณาจักร มีผู้บัญชาการทหารเรือเป็นผู้บังคับ
บัญชารับผิดชอบ

มาตรา ๑๖ กองทัพอากาศ มีหน้าที่เตรียมกำลังกองทัพอากาศ
และป้องกันราชอาณาจักร มีผู้บัญชาการทหารอากาศ
เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๑

เล่ม ๑๔ ตอนที่ ๑๐๖ ราชกิจจานุเบกษา ๑๒ ธันวาคม ๒๕๐๐

มาตรา ๑๗ ให้กรมเสนาธิการกลาโหม กองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ มีฐานะเป็นนิติบุคคล

มาตรา ๑๘ การแบ่งส่วนราชการกระทรวงกลาโหมตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๐ ออกเป็นส่วนราชการส่วนใหญ่อัตถลิงไป และการกำหนดหน้าที่ของส่วนราชการนั้น ๆ ให้ทำได้โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

การแบ่งส่วนราชการอื่น ๆ นอกจากที่กล่าวในวรรคก่อน และการกำหนดหน้าที่ของส่วนราชการนั้น ๆ ให้เป็นไปตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด

มาตรา ๑๙ ให้มี "คณะผู้บัญชาการผสม" ประกอบด้วยผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ เสนาธิการกลาโหม เสนาธิการทหารบก เสนาธิการทหารเรือ และเสนาธิการทหารอากาศ

เมื่อได้แต่งตั้งผู้บัญชาการทหารสูงสุดและหรือรองผู้บัญชาการทหารสูงสุดขึ้น ให้ผู้บัญชาการทหารสูงสุดและหรือรองผู้บัญชาการทหารสูงสุดอยู่ในคณะผู้บัญชาการผสมด้วย

ให้เจ้ากรมยุทธการเสนาธิการกลาโหมเป็นเลขาธิการและรองเจ้ากรมยุทธการเสนาธิการกลาโหมเป็นรองเลขาธิการ

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๒

เล่ม ๗๔ ตอนที่ ๑๐๖ ราชกิจจานุเบกษา ๑๒ ธันวาคม ๒๕๐๐

มาตรา ๒๐ คณะผู้บัญชาการผสม มีหน้าที่พิจารณา

(๑) แผนยุทธศาสตร์และแนวปฏิบัติทางยุทธศาสตร์
ของกองทัพ

(๒) แผนการส่งกำลังบำรุงผสมและการกำหนด
ความรับผิดชอบ ในการส่งกำลังบำรุงให้แก่กองทัพ

(๓) การจัดตั้งหน่วยผสมทัพ

(๔) ความต้องการของกองทัพที่เกี่ยวกับคน อาวุธ
ยุทธภัณฑ์ที่จะต้องทำตามแผนยุทธศาสตร์และแผนการส่ง
กำลังบำรุงผสม

(๕) นโยบายการฝึกผสมทัพ

(๖) นโยบายการประสานการศึกษาของกองทัพ

(๗) เรื่องอื่น ๆ ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

มอบหมาย

มาตรา ๒๑ ให้มี "สภากลาโหม" ประกอบด้วย
สมาชิกดังต่อไปนี้

(๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

(๒) รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม

(๓) ปลัดกระทรวงกลาโหม

(๔) เสนาธิการกลาโหม

- (๕) จเรทหารทั่วไป
- (๖) ผู้บัญชาการทหารบก
- (๗) ผู้บัญชาการทหารเรือ
- (๘) ผู้บัญชาการทหารอากาศ
- (๙) รองปลัดกระทรวงกลาโหม
- (๑๐) รองเสนาธิการกลาโหม
- (๑๑) รองผู้บัญชาการทหารบก
- (๑๒) รองผู้บัญชาการทหารเรือ
- (๑๓) รองผู้บัญชาการทหารอากาศ
- (๑๔) เสนาธิการทหารบก
- (๑๕) เสนาธิการทหารเรือ
- (๑๖) เสนาธิการทหารอากาศ
- (๑๗) เจ้ากรมการเงินกลาโหม
- (๑๘) นายทหารยศชั้นนายพลขึ้นไป ผู้เคยดำรงตำแหน่งหรือมีความดีความชอบในราชการทัพบกแล้ว ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมจะได้แต่งตั้งจำนวนไม่เกิน สามนาย

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๔

เล่ม ๗๔ ตอนที่ ๑๐๖ ราชกิจจานุเบกษา ๑๒ ธันวาคม ๒๕๐๐

เมื่อได้แต่งตั้งผู้บัญชาการทหารสูงสุดและหรือรองผู้บัญชาการทหารสูงสุดขึ้น ให้ผู้บัญชาการทหารสูงสุดและหรือรองผู้บัญชาการทหารสูงสุดเป็นสมาชิกสภากลาโหมด้วย

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมจะเชิญบุคคลอื่นเข้าชั่งแจงเฉพาะเรื่องใดก็ได้

มาตรา ๒๒ ในสภากลาโหม ให้

- (๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม เป็นประธาน
- (๒) รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม เป็นรองประธาน
- (๓) เจ้ากรมสารบรรณเสนาธิการกลาโหม เป็นเลขานุการ
- (๔) รองเจ้ากรมสารบรรณเสนาธิการกลาโหม เป็นรองเลขานุการ

มาตรา ๒๓ สภากลาโหม เป็นที่ปรึกษาของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมในเรื่องต่อไปนี้

- (๑) นโยบายการทหารทั่วไป
- (๒) นโยบายการระดมสรรพกำลังเพื่อช่วยเหลือราชการทหาร

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๕

เล่ม ๗๔ ตอนที่ ๑๐๖ ราชกิจจานุเบกษา ๑๒ ธันวาคม ๒๕๐๐

---

(๓) นโยบายการปกครองและบังคับบัญชาภายใน
กระทรวงกลาโหม

(๔) การพิจารณางบประมาณการทหารและการแบ่ง
สรรงบประมาณของกระทรวงกลาโหม

(๕) การพิจารณาร่างกฎหมายที่เกี่ยวกับการทหาร

(๖) กรณีที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมปรึกษา

มาตรา ๒๔ ให้มี “สภากองทัพบก” ประกอบด้วยผู้
บัญชาการทหารบก เป็นประธานและสมาชิกอีกอย่างน้อยห้า
นาย อย่างมากสิบห้า นาย เพื่อเป็นที่ปรึกษาของผู้บัญชาการ
ทหารบก

มาตรา ๒๕ ให้มี “สภากองทัพเรือ” ประกอบด้วยผู้
บัญชาการทหารเรือ เป็นประธานและสมาชิกอีกอย่างน้อยห้า
นาย อย่างมากสิบห้า นาย เพื่อเป็นที่ปรึกษาของผู้บัญชาการ
ทหารเรือ

มาตรา ๒๖ ให้มี “สภากองทัพอากาศ” ประกอบด้วย
ผู้บัญชาการทหารอากาศ เป็นประธาน และสมาชิกอีกอย่างน้อย
ห้า นาย อย่างมากสิบห้า นาย เพื่อเป็นที่ปรึกษาของผู้บัญชาการ
ทหารอากาศ

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๖

เล่ม ๗๔ ตอนที่ ๑๐๖ ราชกิจจานุเบกษา ๑๒ ธันวาคม ๒๕๐๐

มาตรา ๒๗ ผู้ครองตำแหน่งใดจักเป็นสมาชิกของสภา
กองทัพบก สภากองทัพเรือ สภากองทัพอากาศ รองประธาน
และเลขาธิการของสภานั้นๆ ตลอดจนเรื่องที่พึงพิจารณาปรึกษา
ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมกำหนด

ภาค ๒

ในเวลาไม่ปกติ

มาตรา ๒๘ เมื่อปรากฏว่าจะมีการรบหรือสถานะสงคราม
หรือได้ประกาศใช้กฎอัยการศึก ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
กลาโหมมีอำนาจกำหนดส่วนราชการในกระทรวงกลาโหม
และแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ตลอดจนกำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วน
ราชการและเจ้าหน้าที่นั้นๆ ขึ้นใหม่ได้ตามความเหมาะสม

มาตรา ๒๙ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมเป็นผู้รับผิดชอบ
ในการใช้กำลังทหารตามแผนป้องกันราชอาณาจักรซึ่งได้
ได้รับความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๓๐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมมีอำนาจ
กำหนดพื้นที่บริเวณใดบริเวณหนึ่งเป็นยุทธบริเวณและหรือ
เขตภายในได้

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๗

เล่ม ๗๔ ตอนที่ ๑๐๖ ราชกิจจานุเบกษา ๑๒ ธันวาคม ๒๕๐๐

มาตรา ๓๑ เมื่อหมดภาวะการรบหรือสถานะสงคราม หรือ
เลิกใช้กฎอัยการศึก แล้วแต่กรณี ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
กลาโหมพิจารณาสั่งเลิกส่วนราชการและเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ที่ได้
กำหนดและแต่งตั้งขึ้นตามความในภาค ๒ นี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พจน์ สารสิน

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ:— เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ
เนื่องจากพระราชบัญญัติจัดระเบียบป้องกันราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๔๙๑
ได้ประกาศใช้มา ๑๐ ปีแล้ว และได้แก้ไขเพิ่มเติมเรื่อยมาวมเป็น ๕
ฉบับด้วยกัน ไม่สะดวกแก่การใช้ ทั้งเหตุการณ์ของโลกได้เปลี่ยนแปลง
ไป และกิจการทหารได้เจริญก้าวหน้าเป็นอันมาก จึงเป็นการสมควร
ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบป้องกันราชอาณาจักรเดี๋ยวนั้น
ให้เหมาะสมแก่สถานการณ์ปัจจุบัน